

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՇԻՐԱԿԻ ՄԱՐԶԻ «ԿՐԱՇԵՆԻ
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ-Ի
2023-2028 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ
ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	3
Մաս 1: ԴՊՐՈՅԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ	5
ՄԱՍ 2: ԴՊՐՈՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ	7
ՄԱՍ 3: ԱՌԿԱ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ: ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԻ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄԸ, ԴՐԱՆՑՈՒՄ ԱՌԿԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՎՏԱՆՔՆԵՐԸ (ՈՒԹՀՎ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ)	9
ՄԱՍ 4: ԾՐԱԳՐԻ ՆՊԱՏԱԿ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐ	17
ՄԱՍ 5: ՄԱՀՄԱՆՎԱԾ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱԶՈՐԴԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ, ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԸ	19
ՄԱՍ 6: ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ	22
ՄԱՍ 7: ՌԻՍԿԵՐԸ	23
ՄԱՍ 8: ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ԵՎ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԸ	24
ՄԱՍ 9: ՎԵՐԱՀՄԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ	25

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Կրթությունը կարևոր նշանակություն ունի սերունդների զարգացման համար. այն նպաստում է ճանաչողական, սոցիալական և էմոցիոնալ զարգացմանը, ապահովում է հնարավորությունների հասանելիություն, խթանում է ստեղծագործությունն ու նորարարությունը և ձևավորում քաղաքացիության զգացում: Կրթությունը կարևոր է անհատների, համայնքների և հասարակությունների աճի և բարգավաճման համար:

Հանրակրթական դպրոցները կարևոր են ուժեղ, ներառական և բարգավաճ հասարակություն կառուցելու համար: Նրանք ապահովում են կրթության հասանելիություն, խթանում են սոցիալական շարժունակությունը, սերմանում են քաղաքացիական արժեքներ, զարգացնում են հմուտ աշխատուժը և խթանում են նորարարությունն ու ստեղծագործականությունը:

Կրթությունը առանցքային գործոն է աղքատության շրջափուլը կոտրելու համար, և հանրակրթական դպրոցները կարևոր դեր են խաղում երեխաների համար իրենց ողջ ներուժն օգտագործելու հնարավորություններ ստեղծելու գործում:

Դպրոցի զարգացման ծրագիրը(այսուհետ՝ ԴԶԾ) ուսումնական հաստատության կարևորագույն ռազմավարական փաստաթուղթն է, որի հիման վրա պլանավորվում է դպրոցում հինգ տարիների աշխատանքի տեսլականը՝ 2023-2028 թթ: Դպրոցը առաջնորդվում է իր զարգացման հեռանկարային ծրագրով և աշխատում է այնպես, որ հնարավորինս արդյունավետ և ժամանակին իրականացվեն նախատեսված աշխատանքներն ու միջոցառումները: Այն մշտապես ուշադրության կենտրոնում է պահում կրթական համակարգի բարեփոխումները և հետևելով դրանց՝ իրականացնում է իր աշխատանքները:

ԴԶԾ-ն կազմելու համար անհրաժեշտ է բավականաչափ ծանոթ լինել դպրոցին, մասնավորապես՝ սովորողների, նրանց ծնողների, մանկավարժական աշխատողների սկզբունքներին, արժեքներին, կրթական գործընթացի նկատմամբ ունեցած նրանց

հայացքներին և մոտեցումներին. սովորողների կրթական պահանջներին, ուսուցիչների մասնագիտական և մեթոդական կարողություններին ու կարիքներին, դպրոցի ուսումնամեթոդական, նյութատեխնիկական ռեսուրսներին, դպրոցի ղեկավարման մոտեցումներին և գործիքակազմին:

Այսպիսով, «Կրաշենի հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի զարգացման 2023-2028թթ. ծրագրի հիմքում ընկած են ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի հրամանով հաստատված ՀՀ պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատության զարգացման ծրագրի մշակման պահանջները և ձևաչափը՝ հաշվի առնելով մանկավարժական կոլեկտիվի ձեռքբերումները, սովորողների, ծնողների մոտեցումները և դպրոցում առկա հիմնախնդիրները: ԴԶԾ-ում իրատեսական պատասկներն խնդիրներ սահմանելու համար կատարվել է առկա իրավիճակի վերլուծություն, բացահայտվել են դպրոցի ուժեղ և թույլ կողմերը, վերենհանվել առկա հիմնախնդիրները:

ՄԱՍ 1: ԴՊՐՈՑԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

Համաձայն «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի՝ հանրակրթության բնագավառում պետական քաղաքականության հենքը ազգային դպրոցն է, որի գլխավոր նպատակը համակողմանիորեն զարգացած, հայրենասիրության, պետականության և մարդասիրության ոգով դաստիարակված և մասնագիտական կողմնորոշում ունեցող անձի ձևավորումն է:

Համաձայն ՀՀ «Կրթության մասին» օրենքի՝ կրթության բնագավառում պետական քաղաքականության կազմակերպման հիմքը կրթության զարգացման պետական ծրագիրն է:

ԴԶԾ-ի կառուցման համար հիմք են հանդիսացել.

- ՀՀ Սահմանադրությունը
- «Կրթության մասին» ՀՀ օրենքը
- «Հանրակրթության մասին» ՀՀ օրենքը
- «Երեխաների իրավունքների մասին» ՀՀ օրենքը
- «Երեխաների իրավունքների մասին» կոնվենցիան
- «Լեզվի մասին» ՀՀ օրենքը
- «ՊՈԱԿ»-ի մասին ՀՀ օրենքը
- Դպրոցի կանոնադրությունը
- Կրթակարգը
- ՀՀ կրթության զարգացման պետական ծրագիրը:

Հայաստանի Հանրապետության Շիրակի մարզի «Կրաշենի հիմնական դպրոց» պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունը (այսուհետ՝ Դպրոց) ստեղծվել է 1991 թվականին: Այն շահույթ ստանալու նպատակ չհետապնդող իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող հանրակրթական տարրական և հիմնական ընդհանուր ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատություն է:

Դպրոցն, ըստ կրթական մակարդակների իրականացում է տարրական և հիմնական հանրակրթական ծրագրեր, որոնց շրջանակներում, համաձայն

հաստատության կանոնադրությամբ ամրագրված գործառույթների, իրականացված աշխատանքների նպատակն է՝ սովորողների կողմից հանրակրթության պետական չափորոշեի, առարկայական չափորոշիչների և ծրագրերի բովանդակության պարտադիր նվազագույնի յուրացումը, անհատի բազմակողմանի զարգացումը, նրա առողջության պահպանումը, ինչպես նաև ինքնակրթության պահանջմունքների բավարարման պայմանների ստեղծումն ապահովելն է:

Դպրոցի գործունեությունը հիմնված է ժողովրդավարության, մարդասիրության, թափանցիկության, անձի ազատ զարգացման, ինքնավարության և կրթության, աշխարհիկ բնույթի պահպանման, ինչպես նաև ազգային և համամարդկային արժեքների զուգորդման սկզբունքների վրա:

Տարիների ընթացքում Դպրոցը ձեռք է բերել և շարունակում է պահպանել բարձր հեղինակություն հասարակության լայն շրջանում, ունի բոլոր ռեսուրսները որակյալ կրթություն ապահովելու համար:

ՄԱՍ 2: ԴՊՐՈՑԻ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դպրոցի առաջնային առաքելությունն է անվճար և արդար կրթություն տրամադրել բոլոր աշակերտներին՝ անկախ նրանց ծագումից կամ սոցիալ-տնտեսական կարգավիճակից: Սա ներառում է սովորողներին գիտելիքների, հմտությունների և արժեքների ապահովումը, որն անհրաժեշտ է ակադեմիական, սոցիալական և մասնագիտական հաջողությունների համար:

Բացի ակադեմիական ուսուցումից, Դպրոցը նպատակ ունի նաև խթանել սոցիալական և հուզական զարգացումը, քննադատական մտածողության հմտությունները և քաղաքացիական ներգրավվածությունը սովորողների շրջանում: Դպրոցը ձգտում է ստեղծել անվտանգ և աջակցող ուսումնական միջավայր, որտեղ սովորողները զգան իրենց գնահատված և հարգված, և որտեղ նրանք կարող են զարգացնել դրական հարաբերություններ հասակակիցների և մեծահասակների հետ:

Ընդհանուր առմամբ, Դպրոցի առաջնային առաքելությունն է ապահովել բարձրորակ կրթություն, որը պատրաստում է սովորողներին հաջողակ լինել կյանքի բոլոր ոլորտներում և դրական ներդրում ունենալ իրենց համայնքներում:

Դպրոցի առաքելությունն իրականացնող որոշակի դրույթներ.

- Յուրաքանչյուր երեխայի համար ստեղծել կրթական միջավայր բարոյահոգեբանական առողջ մթնոլորտ, առանձնահատուկ ուշադրության կենտրոնում պահել օժտված, ընդունակ կամ որևէ բնագավառում հետաքրքրություն դրսևորած աշակերտին, խթանել նրա նախասիրությունները:
- ԿԱՊԿՈՒ և ներառման կարիք ունեցող աշակերտի համար իր զարգացման առանձնահատկություններին համարժեք կրթություն ապահովել, ձևավորել համապատասխան միջավայր:

- Ապահովել համայնքի ներգրավվածությունը՝ կրթական որակի բարելավման նպատակով, համագործակցության և փոխվստահության ակնկալիքով:
- Պատրաստել անհատ, ով համարժեք գնահատում է իրավիճակը, սեփական հնարավորությունները և պատրաստ է լուծումներ գտնել:
- Ձևավորել ինքնուրույնություն. մեղիագրագետ, համարձակ երագող, սեփական տեսակետը բարձրաձայնող, քննարկելու, խոսելու և համագործակցելու պատրաստ անհատ: Դպրոցը պետք է ջանքերը կենտրոնացնի սովորողի առաջնորդական որակներն ու հմտությունները զարգացնելու վրա, որպեսզի նրանք ապագայում կարողանան դառնալ հաջողակ առաջնորդներ:
- Ստեղծել սերունդ, որը իր մեջ կրում է մասնակցային մշակույթը և արժևորում յուրաքանչյուր անհատի դերը:
- Դաստիարակել հայ, ով բազմազգ մոլորակում գիտակցի իր ազգային յուրահատկությունը, մշակույթի բացառիկությունը և գիտակցի իր՝ պահպանողի և փոխանցողի դերը:

Առողջ քննադատական մտածելակերպով, ժամանակակից մասնագիտական կողմնորոշմամբ սերունդ ձևավորելու համար դպրոցի բարեփոխումն ու հայացքների թարմացումը պետք է սկսել այսօր: Եվ այս բոլոր խնդիրների լուծման ճանապարհները ես տեսնում եմ հստակ ու քայլ առ քայլ իրագործելի:

Դպրոցի տեսլականն է՝ *գտնվել անընդհատ ինքնակատարելագործման գործընթացի մեջ:*

Դպրոցի նպատակն է մինչև 2028 թ. դառնալ ժամանակի զարգացող պահանջներին համապատասխան որակ ապահովող և կրթության բոլոր բնագավառներում հաջողություններ գրանցող առաջատար հանրակրթական հաստատություն ոչ միայն տարածաշրջանում, այլև՝ Հայաստանի Հանրապետությունում:

ՄԱՍ 3: ԱՌԿԱ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ: ՈՒԺԵՂ ԵՎ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԻ ԲԱՑԱՀԱՅՏՈՒՄԸ, ԴՐԱՆՑՈՒՄ ԱՌԿԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ (ՈՒԹՀՎ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ)

«Կրաշենի հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի զարգացման ծրագրում իրատեսական նպատակներ և խնդիրներ սահմանելու համար նախ անհրաժեշտ է վերլուծել առկա իրավիճակը, բացահայտել ուժեղ և թույլ կողմերը, վերհանել առկա հիմնախնդիրները: Վերլուծությունը համակարգված իրականացնելու համար նպատակահարմար է այն կատարել ըստ որոշակի ոլորտների՝ առավելագույնս ընդգծելով Դպրոցի ուժեղ և համեմատաբար թույլ կողմերը:

1. Հաստատության շենքային պայմաններ և նյութատեխնիկական բազա

Դպրոցի շենքը տիպային է՝ կազմված 1 մասնաշենքից, զբաղեցնում է 278մ քառ.տարածք, հողամասը՝ 0,5597 հա: Առկա են 4 դասասենյակ, 1 վարչական սենյակ, 1 ուսուցչանոց: Առկա են 2 սանհանգույց, համակարգչային սենյակ, գրադարան: Դպրոցն ունի տագնապային շշակ, ապահովված է հակահրդեհային կրակմարիչներով, «պատ» վահանակներով: Դպրոցն ունի 1 հարմարեցված ճաշարան:

Դպրոցում 2010 թվականին մեկնարկել է ՄԱԿ-ի ՊՀԾ կողմից կազմակերպված «Կայուն դպրոցական սնունդ» ծրագիրը, որը հնարավորություն է տալիս դպրոցի տարրական դասարանների աշակերտներին ապահովել առողջ, տաք սնունդով, հաղթահարել աղքատությունը, բարձրացնել դպրոցականների հաճախելիությունը: 2018 թվականի սեպտեմբերից «Դպրոցական սնունդ» ծրագիրը իրականացվում է պետբյուջեի ֆինանսավորմամբ:

Դպրոցը ջեռուցվում է արևային էներգիայով:

Դպրոցի շենքը վերանորոգվել է 2022թ.՝ Ֆյուր Արմենիա կազմակերպության միջոցով: Հիմնանորոգվել է կտուրը, ներկվել պատերը, կատարվել են

վերանորոգման աշխատանքներ, փոխվել է երկու սանհանգույցները ամբողջությամբ, տեղադրվել է արևային էլեկտրակայան, էլեկտրական սալիկներ, անցկացվել է հակահրդեհային արագ արձագանքման համակարգ, միացվել է ինտերնետ համակարգ:

Ախուրյանի համայնքապետարանի միջոցով անցկացվել է դպրոցի արևային էներգիայի համար անհրաժեշտ եռաֆազ էլեկտրոէներգիան և լուծվել է ջրամատակարարման խնդիրը:

2022թ-ին պետական բյուջեից կառավարությունը 20.217.800 ՀՀ դրամ է տրամադրել Դպրոցին շինարարական աշխատանքներ կատարելու համար:

2023 թվականի հունվար- փետրվար ամիսներին դպրոցի հատակի մի հատվածը սալիկապատվել է, միջանցքի և դասասենյակների հատակը լինոլեումապատվել է:

2023թ-ի ապրիլից սկսվել է Դպրոցի արտաքին հատվածի շինարարական աշխատանքները, մասնավորապես կատարվել է սալիկապատում, աշխատանքները դեռ ընթանում են նախատեսված է ավարտել հունիս ամսին:

Վերանորոգման շինարարական աշխատանքներն իրականացվել են ԱԶ «Գուրգեն Սողոմոնյանի» կողմից:

Հաստատության շենքային պայմաններ և նյութատեխնիկական բազա			
Ուժեղ կողմ	Հաստատության շենքային հնարավորությունները թույլատրում են իրականացնել զարգացման ծրագրի կատարողականը	Լաբորատոր սենյակների, առարկայական կաբինետների բացակայություն	Թուշ կողմ
	Կատարված է կտուրի հիմնանորոգում	Դիտակտիկ նյութերի և լաբորատոր գույքի անհամապատասխանություն արդի պահանջներին/բացակայություն	
	Կատարված է ներքին հարդարման աշխատանքներ	Միջոցառումների դահլիճի բացակայություն	

Առկա է անհատական ջեռուցման համակարգ	Մարգադահլիճի և հանդերձարանների բացակայություն	
Սանհանգույցները վերանորոգված են	Բուժկետի բացակայություն	
Դպրոցում առկա են թվով 3 գործող էլեկտրոնային դասեր վարելու համար նախատեսված նյութատեխնիկական բազա	Մարզական գույքի բացակայություն	
Առկա է ինտերնետային հասանելիություն՝ վայֆայ սարք	Արդի գրադարանի բացակայություն	
Դպրոցն ունի 286 քմ հողատարածք	Ֆինանսական հոսքերի անկայունություն	
Շենքային պայմանների համապատասխանություն հատուկ կրթական կարիք ունեցող երեխաների ընդունելության համար		
Հովանավորների կողմից ուշադրություն դեպի դպրոցը		

Հիմնախնդիր – Դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի անհամապատասխանություն 21-րդ դարի պահանջներին: Դպրոցի շենքային և տեխնիկական վիճակի գնահատումը՝ լավ: Լաբորատոր և առարակայական սենյակների խիստ անհրաժեշտություն: Տարածքի բարեկարգում և ձեռնարկատիրական գործունեության հիմնում՝ որպես ֆինանսական վիճակի ապահովում:

2. Հաստատության կառավարման և խորհրդակցական մարմիններ

Դպրոցում գործում են՝

- կոլեգիալ կառավարման խորհուրդ
- մանկավարժական խորհուրդ, մանկավարժական համակազմ
- ծնողական խորհուրդ
- աշակերտական խորհուրդ

Մանկավարժական խորհուրդ՝ 15 անձ.այդ թվում՝ ուսուցչի օգնական: Ուսուցիչների միջին շաբաթական ծանրաբեռնվածությունը՝ 0,75-1 դրույք :

Վարչական աշխատողներ՝ 1 անձ (տնօրենի պաշտոնակատար):

Սպասարկող անձնակազմ՝ 5 անձ. այդ թվում՝ պահակներ, հաշվապահ, օպերատոր, մաքրուհի:

Դպրոցի խորհրդակցական մարմիններն են՝

- ✓ մանկավարժական խորհուրդ (ընդգրկված են բոլոր մանկավարժական աշխատողները),
- ✓ աշակերտական խորհուրդ (ընդգրկված են 6-9-րդ դասարանների սովորողներ)
- ✓ ծնողական խորհուրդ (ընդգրկված են դպրոցի 1-9 դասարանների ծնողական խորհուրդների նախագահները):

Համաձայն լիցենզիաների՝ դպրոցն իրավունք ունի իրականացնել հետևյալ ծրագրերը՝

- ✓ տարրական հանրակրթական 25 սահմանային տեղ
- ✓ հիմնական հանրակրթական 45 սահմանային տեղ:

Այս պահին դպրոցում սովորում է 15 աշակերտ՝ ընդգրկված 1-9 դասարաններում (2022-2023 ուստարվա սկզբին սովորողների թիվը 15 է):

«Կրաշենի հիմնական դպրոց» ՊՈԱԿ-ի 2023թ. հաստիքային ցուցակ

h/h	հաստիքի անվանումը	հաստիքային միավորների քանակը /դրույք/	սահմանվող պաշտոնային դրույքաչափը առանց հավելավճարների /դրամ/	բարձր լեռնային վայրերում աշխատելու համար հավելավճար /դրամ/	այլ հավելավճարներ /դրամ/	սահմանվող պաշտոնային դրույքաչափը հավելավճարները ներառյալ /դրամ/	ընդամենը ամսական աշխատավարձի ֆոնդ /դրամ/	ընդամենը տարեկան աշխատավարձի ֆոնդ /դրամ/
1	2	3	4	5	6	7=4+5+6	8=7*3	9=8*12
Վարչատնտեսական անձնակազմ								
1	տնօրեն	1.0	179421			179421	179421	2153052

2	հաշվապահ	0,66	132000			132000	87120	1045440
	ընդամենը վարչատնտեսականական	1,66	311421			311421	266541	3198492
ուսումնա-օժանդակ անձնակազմ								
1	Համակարգչային օպերատոր	0,5	104000			104000	52000	624000
2	Քաղ. պաշտպանություն	0.3	95625			95625	28688	344256
3	Ուսուցչի օգնական	0.5	104632			104632	52316	627792
	ընդամենը ուսումնա-օժանդակ անձնակազմը	1.3	304257			304257	133004	1596048
Սպասարկող անձնակազմ								
1	հավաքարար	0.75	95625			95625	71719	860628
2	պահակ	1.0	95625			95625	95625	1147500
3	Խոհարար-օգնական	0.5	104000			104000	52000	624000
4	բակապահ դ.	1.0	95625			95625	95625	1147500
	ընդամենը սպասարկող անձնակազմը	3.25	390875			390875	314969	3779628
	ընդամենը	6.21	1006553			1006553	714514	8574168

Հաստատության կառավարման և խորհրդակցական մարմիններ			
Ուժեղ կողմ	Դպրոցը համալրված է բանիմաց ուսուցիչներով	Ուսուցչական համակազմում նկատվում է համակարգչային հմտությունների պակաս	Թույլ կողմ
	Դպրոցն ունի ձևավորված մշակութային այցեր իրականացնելու ներքին ավանդույթ	Լաբորատոր փորձեր գրեթե չեն իրականացվում	
	Ծնողական համակազմը պատրաստակամ է և խելացի	Գրադարանային ֆոնդը հագեցած է գեղարվեստական, ուսումնամեթոդական գրքերով և ամսագրերով	
	Աշակերտական համակազմը պատրաստ	Տարակարգ ունեցող և կամավոր	

	է նորարարության	ատեստավորում անցած ուսուցիչների թվի բացակայություն	
	Դասերը սահմանափակված չեն ծրագրային նյութի նեղ առարկայական թեմաներով, հաճախ են միջոցառումները և ոչ ֆորմալ դասերը	Օլիմպիադաների պասիվ մասնակցություն:	
	Աշակերտական խորհրդի՝ սեփական նախաձեռնությամբ դպրոցի գործունեությանը մասնակցության ակտիվություն	Դպրոցը չունի հոգեբարձուների և շրջանավարտների խորհուրդներ:	
	Բոլոր մանկավարժներն ունեն բարձրագույն մասնագիտական կրթություն	Առարկայական մասնախմբերը չեն համագործակցում հարևան դպրոցների մ/մների հետ	
	Դպրոցն օժանդակում է կադրերի առաջխաղացմանը՝ հնարավորություն տալով աշխատանքային առաջխաղացման ձգտողներին զարգացնելու իրենց գիտելիքներն ու հմտությունները		

Դպրոցը միահերթ է, աշխատանքային շաբաթը՝ հնգօրյա:

Հիմնախնդիր՝ Առաջիկա 5 տարիների ընթացքում անհրաժեշտ է ձևավորել հոգաբարձուների խորհուրդ: Դրա կազմում ընդգրկել դպրոցի գործունեությամբ շահագրգիռ անձանց, տեղական իշխանության ներկայացուցիչների: Նրանց ներգրավել դպրոցի համար ֆինանսական միջոցների ստեղծման, նյութատեխնիկական բազայի ամրապնդման գործընթացում: Հոգաբարձուների նպատակը պետք է լինի ներդրումներ և նվիրատվություններ ձեռք բերելը: Դրա մեջ պետք է ներգրավել անհատ բարերարների, դպրոցի շրջանավարտների և կամավորների:

3. ՆԵՐԴՐՈՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀԱՄԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ներդպրոցական վերահսկողությունը ուսումնադաստիարակչական գործընթացի վերլուծությունն է, որը հնարավորություն է տալիս անհրաժեշտության դեպքում վերացնելու անճշտությունները և շտկելու թերությունները

ՆԵՐԴՐՈՑԱԿԱՆ ՎԵՐԱՀԱՄԱՐՈՒԹՅՈՒՆ			
Ուժեղ կողմ	Բոլոր ուսուցիչներն ունեն առարկայական թեմատիկ պլաններ , դասի են ներկայանում օրվա դասի պլանով	Քիչ են կատարում են փոխադարձ դասալսումներ	Դնակ լիաջ
	Բոլոր ուսուցիչներն ունեն կիսամյակային /տարեկան/ աշխատանքային պլան և յուրաքանչյուր կիսամյակի վերջում ներկայացնում են հաշվետվություններ	Գրավոր աշխատանքների արդյունքում ցածր առաջադիմություն է ցուցաբերվում մաթեմատիկա և բնագիտական առարկաներից:	
	Յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբին մանկավարժական խորհրդի նիստում քննարկվում և կառավարման խորհրդի հաստատմանն է ներկայացվում հաստատության ներքին կարգապահական կանոնները, այդ թվում հաստատության աշխատողների և սովորողների վարքագծի կանոնները:	Առցանց կրթության գործիքների տիրապետում/google-classroom, zoom, kahoot, imdproc.am, khan academy, etc//	
	Միստեմատիկ բացակայող երեխաներ չկան:	Տարակարգ ունեցող ուսուցիչների ոչ բավարար քանակ	
	Մեթոդիավորումների համակարգված աշխատանք	ՏՀՏ կարողությունների բարելավման կարիք	
	Լավագույն փորձի խտացում	ՏՀՏ գործիքների լայն կիրառում դասապրոցեսում	

Հիմնախնդիր՝

Ունենալ դպրոցում ուսումնադաստիարակչական վիճակի մասին ամբողջական և համակողմանի տեղեկատվություն:

Վերահսկել բոլոր տեսակի պլանների պատշաճ և ժամանակին կատարումը՝ առարկայական մասնախմբերի աշխատանքային պլաններ, դասղեկների տարեկան

աշխատանքային պլաններ, մանկավարժական աշխատողների աշխատանքային պլաններ:

Առանձին առարկաներից ձեռք բերված գիտելիքների արդյունքները ամփոփելու նպատակով անցկացնել ստուգարքներ

ՄԱՍ 4: ԾՐԱԳՐԻ ՆՊԱՏԱԿ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Ծրագրի նպատակները բխում են Դպրոցի կանոնադրությամբ սահմանված նպատակից և ուղղված են նոր որակ և նոր արդյունք ստեղծելուն:

Դպրոցի զարգացման ծրագրի հիմնական ռազմավարական նպատակն է դպրոցի համալիր կրթական միջավայրի ձևավորումը, կրթության գործընթացի բոլոր մասնակիցների (սովորողի, սովորողի ծնողի, մանկավարժների, վարչական աշխատողների, խորհրդում և խորհրդակցական մարմիններում ընդգրկված՝ կրթության պետական կառավարման լիազորված մարմնի, տարածքային կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչների և այլն) թիմային, համագործակցված աշխատանքի արդյունքում որակյալ և հասանելի կրթության ապահովումը՝ Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական ոլորտի նորարական զարգացման պահանջներին համապատասխան:

Դպրոցի զարգացման ծրագրի հիմնական ռազմավարական նպատակին հասնելու անհրաժեշտ խնդիրները.

- ✓ դպրոցի գործունեությունը կանոնակարգող նորմատիվային փաստաթղթերի փաթեթի ստեղծումը,
- ✓ դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի հարստացումը,
- ✓ դպրոցի առարակայական դասասենյակների, լաբորատորիաների ստեղծումը և կահավորումը,
- ✓ դպրոցի բակի վերանորագման իրականացումը,
- ✓ դպրոցի մանկավարժական համակազմի մասնագիտական որակավորման բարձրացումը,
- ✓ սովորողների գործնական հմտությունների զարգացմանն ուղղված ուսուցման ժամանակակից մեթոդների ներդրում,
- ✓ մասնագիտական կողմնորոշման և հետագա կրթության համար անհրաժեշտ նախադրյալների ձևավորումը,

- ✓ աշակերտական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության կատարելագործումը,
- ✓ սովորողների առողջության պահպանմանն ուղղված ուսումնադաստիարակչական աշխատանքների կատարելագործումը,
- ✓ դպրոց-ծնող-համայնք կապերի ամրապնդումը,
- ✓ ուսումնական գործընթացում տեղեկատվական և հաղորդակցական ժամանակակից տեխնոլոգիաների օգտագործման արդյունավետության բարձրացումը,
- ✓ դպրոցի կառավարման ժողովրդավարացումը, դպրոցի զարգացման գործում ծնողների և համայնքի ներուժի օգտագործման արդյունավետության բարձրացումը:

ՄԱՍ 5: ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՋՈՐԴԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆ ՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑԸ, ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒՆԵՐԸ

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ	> ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ
Կազմակերպչականփուլ	2023-2024թթ
Փորձարարականփուլ	2024-2027թթ
Վերլուծականփուլ	2027-2028թթ
Սոնիթորինգիփուլ	2023-2028թթ. (ուստարիների ու ավարտին)

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ	Պատասխանատուներ	Կատարման ժամանակացույց
Դպրոցը համալրել այնպիսի մանկավարժներով, ովքեր իրենց փորձով օրինակ կլինեն երիտասարդ մանկավարժների համար	Տնօրեն	2023-2028 թթ.
Ուսուցիչներին ծանոթացնել նոր ՀՊԶ-ի փոփոխություններին և դրանից բխող ծրագրային, առարկայական չափորոշիչներին և մեթոդաբանությանը	Տնօրեն, վերապատրաստված ուսուցիչներ	2023-2025 թթ.
Ծնողների և համայնքի օգնությամբ հնարավորության դեպքում ստեղծել շրջանավարտների և հոգաբարձուների խորհուրդներ	Տնօրեն, Շրջանավարտներ, Ծնողներ, Համայնքի ներկայացուցիչներ	2024-2025 թթ.
Ձեռք բերել նոր սերնդի համակարգիչներ	Տնօրեն, Համակարգող	2023-2028 թթ.
Դպրոցում զարգացումը ապահովելու նպատակով կայուն ֆինանսական հոսքերի ապահովում	Տնօրեն, Համակարգող	2023-2028 թթ.
Կազմակերպել նպատակային էքսկուրսիաներ	Տնօրեն, դասղեկներ	2023-2028 թթ.
Կազմակերպել հայրենասիրական թեմայով միջոցառումներ,	Դասղեկներ	2023-2028 թթ.

Ամրապնդել համագործակցությունը պետական կառավարման մարիմինների, համայնքապետարանին բարերարների հետ	Տնօրեն	2023-2028 թթ.
Մարզի և հանրապետության կրթամշակութային ՀԿ-ների, գործառնաի, Եկեղեցու և այլ կառույցների հետ ապահովել կայուն համագործակցություն	Տնօրեն, դաստեկներ	2023-2028 թթ.
Էլեկտրոնային գրատախտակի ձեռքբերում	Տնօրեն, համակարգող	2023-2024 թթ.
Ներքին կարգապահական կանոններում ավելի հստակ ամրագրել ուսուցչի իրավունքների և պարտականությունների շրջանակը՝ ամրապնդելու ուսուցչի դիրքը և հեղինակությունը դպրոցում և ծնողական համայնքում	Տնօրեն	2023 -2024 թթ.
Կազմակերպել հանդիպումներ կրթության առաջատար փորձագետների հետ, փորձի փոխանակման, ոլորտի արդիական խնդիրների վերհանման նպատակով:	Տնօրեն	2023-2025 թթ.
Քննարկումներ և սեմինարներ կազմակերպել սովորողի բարեվարքության և վարվելակերպի էթիկայի վերաբերյալ:	Տնօրեն, դաստեկներ	2023-2025 թթ.

Աշակերտական հարցման արդյունքում դուրս բերված առաջարկներ

- ✓ Դասի թեմային համահունչ համակարգչային խաղեր կիրառել
- ✓ Բացօթյա դասեր անցկացնել ավելի անկաշկանդ մթնոլորտում
- ✓ Ճանաչողական էքսկուրսիաներ կազմակերպել
- ✓ Լրացուցիչ կրթական ծրագրեր նախաձեռնել
- ✓ Ավելացնել արտադասարանական խմբակները
- ✓ Տնային առաջադրանքները կրճատել
- ✓ Ջերմացնել ուսուցիչ-աշակերտ հարաբերությունները
- ✓ Օգնել աշակերտին բարձացնել ինքնագնահատականը
- ✓ Խթանել աշակերտի մտքի թռիչքը
- ✓ Փոխել պատմողական առարկաների մատուցման ձևը
- ✓ Գնահատման ձևերը ավելի բազմազան դարձնել

- ✓ Դասադեկների զրույցները աշակերտների հետ ավելի ինտենսիվ դարձնել:

 Օնոդական հարցման արդյունքում դուրս բերված առաջարկներ

- ✓ Բնագիտական առարկաների կիրառական մոտեցումների մշակում
- ✓ Պատմություն առարկայի դասավանդման մեթոդների բազմազանություն
- ✓ Գնահատման ձևերի բազմազանություն
- ✓ Բնության գրկում դասերի անցկացում
- ✓ Լրացուցիչ արտադպրոցական խմբակների բացում՝ ռոբոտաշինություն, սպորտ:

Պատասխանատուներ

Զարգացման ծրագրի իրագործման համար պատասխանատու են դպրոցի կառավարման և խորհրդակցական բոլոր անդամները՝ ըստ իրենց գործառույթների շրջանակի

ՄԱՍ 6: ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

Զարգացման ծրագրում նախատեսված միջոցառումների բարեհաջող կատարման արդյունքում ակնկալվում է, որ դպրոցում.

- ✓ սովորողներին կտրամադրվի ժամանակակից և որակյալ կրթություն,
- ✓ կբարելավվի ուսուցիչների մասնագիտական և նախաձեռնողական որակները,
- ✓ դպրոցի ղեկավարում և կառավարում համագործակցային բարեփոխումների միջոցով,
- ✓ տարվա լավագույն աշակերտ մրցույթի չափանիշների մշակում և ներդնում,
- ✓ համագործակցություն դպրոց-համայնք, տարբեր կրթական ծրագրեր իրականացնող հաստատությունների և կազմակերպությունների հետ, ԿՏԱԿ-ի և այլ պետական մարմինների հետ, ծնողական և աշակերտական խորհուրդների համատեղ ծրագրերի իրականացում,
- ✓ Դպրոցի նյութատեխնիկական բազայի արդիականացում,
- ✓ Ձևավորել դպրոցի բարեկամ շրջանավարտների խորհուրդ, որի աշխատանքները կնպաստեն դպրոցի կարիքների օժանդակմանը, ֆինանսական տարբեր միջոցների ձեռքբերմանը,
- ✓ Միջազգային հասարակական կազմակերպությունների կողմից իրականացվող կրթական դրամաշնորհային ծրագրերին մասնակցություն
- ✓ Բարերարների միջոցով նպաստել դպրոցի կարիքների բարելավմանն ուղղված ծրագրերի իրականացմանը:

ՄԱՍ 7: ՌԻՍԿԵՐԸ

Սույն բաժնում ներկայացված են նպատակի և խնդիրների լուծմանն ուղղված յուրաքանչյուր գործողության իրականացման հետ կապված հնարավոր ռիսկերը, ինչպես նաև հնարավոր ռիսկերը մեղմող գործողությունները:

Դպրոցի զարգացման ծրագրում հնարավոր ռիսկերի պլանավորումը կարևոր է, քանի որ առանց դրանց հաշվառման ամենալավ մշակված ծրագիրն անգամ դժվար է իրականացնել:

Ռիսկեր	Ռիսկերի ազդեցության նվազեցմանն ուղղված գործողություններ
Ուսուցման արդյունավետության, Ուսուցիչների մասնագիտական, մեթոդամանկավարժական կարողությունների, շահագրգռվածության պակաս	Ուսուցիչների վերապատրաստումների արդյունավետության բարձրացում, ինքնակրթության և ինքնազարգացման խթանում, խրախուսանքի տարբեր միջոցների կիրառում
Նորամուծությունների մերժում • Ուսուցիչների վերապատրաստումների նկատմամբ անլուրջ վերաբերմունքը և թիմային աշխատանքում չընդգրկվելը	Մանկավարժներին ընդգրկել տարբեր վերապատրաստումների՝ մասնագիտական պատրաստվածության մակարդակը բարձրացնելու նպատակով:
Ֆինանսներ • Երկրի ֆինանսական քաղաքականության փոփոխությունը, սոցիալ-տնտեսական վիճակի կտրուկ վատթարացումը • Դպրոցների ֆինանսավորման բանաձևի փոփոխություն, որը կենթադրի գումարի կրճատում • Հաստիքների կրճատումը, գլոբալ փոփոխություններ	Գտնել ֆինանսական աղբյուրներ
Արտակարգ իրավիճակներով պայմանավորված առցանց կրթությունը:	Գտնել համապատասխան տեխնիկա աշակերտների և ուսուցիչների համար
Ծնողական խորհրդի և այլ խորհրդակցական մարմինների պասիվություն	Ծնողների ներգրավվածությունը մեծացնել ոչ միայն կատարված աշխատանքների գնահատելու այլ նաև աջակցելու նպատակով

ՄԱՍ 8: ԳՈՐԾԸՆԹԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ ԵՎ ՆՅՈՒԹԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԸ

Զարգացման ծրագրի գնահատումը ծրագրի գործողություններով պլանավորված և իրականացված արդյունքների համեմատման գործընթաց է: Գնահատման գործիքները յուրաքանչյուր գործողության առանձնահատկություններից բխող ցուցանիշներ են, որոնց միջոցով չափվում է ակնկալվող արդյունքը: Արդյունքների գնահատումը պետք է իրականացնել պարզ և բարդ ցուցանիշների համեմատական ներկայացման, ինչպես նաև համապատասխան հաշվետվությունների միջոցով: Դրանք պետք է հասանելի լինեն պետական լիազոր մարմիններին, դպրոցի աշխատակազմին, սովորողների ծնողներին, սովորողներին, համայնքին և այլն: Ծրագրի նպատակների և խնդիրների լուծմանն ուղղված՝ Ծրագրի սահմանված յուրաքանչյուր գործողության իրականացման և ակնկալվող արդյունքների լիարժեք ապահովման համար պահանջվող միջոցները և նյութատեխնիկական պարագաները Ծրագրում կնկարագրվեն և Կառավարման Խորհրդի հաստատմանը կներկայացվեն Դպրոցում առկա և ձեռքբերման ենթակա նյութերի, սարքերի, միջոցների և դրանց հիման վրա գործողությունների հնարավոր փոփոխությունների և լրացումների իրականացման արդյունքում: Սույն գործառույթի իրականացումը կապահովվի տնօրեն ընտրվելուց հետո՝ մեկ տարվա ժամկետում:

Ծրագրում ընթացիկ աշխատանքների և արձանագրված արդյունքների վերաբերյալ անհրաժեշտ է պարբերաբար հրապարակել մատչելի տեղեկատվություն դպրոցի հայտարարությունների համար սահմանված տեղում, հաստատության կայքում և իրազեկել ծնողներին՝ ժողովների և դպրոցական միջոցառումների ժամանակ:

Զարգացման ծրագրի իրականացման գործընթացի համար անհրաժեշտ են հետևյալ պարագաները և միջոցները.

✓ Ֆինանսական միջոցներ	✓ Բարերարներ
✓ Նվիրատվություններ	✓ Լաբորատոր սարքավորումներ և նյութեր
✓ Դրամաշնորհներ	Ժամանակակից տեխնիկա

ՄԱՍ 9: ՎԵՐԱՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐԸ

Զարգացման ծրագրի իրականացման գործընթացի վերահսկողությունը պետք է իրականացնել ծրագրում նախապես մշակված միջոցառումների միջոցով:

Ծրագրի իրականացման վերահսկողությունը 5-ամյա ծրագրի հիման վրա կազմված հաստատության գործունեության տարեկան աշխատանքային պլանների կատարողականներն են: Ծրագրի վերահսկողությունն իրականացնում է այն հավանության արժանացրած կառավարման խորհուրդը:

Դպրոցի տնօրենը յուրաքանչյուր գործառույթի իրականացման կամ չիրականացման (ոչ լիարժեք իրականացման) վերաբերյալ հաշվետվություն է ներկայացնում Դպրոցի կառավարման խորհրդին՝ ըստ գնահատման չափանիշների և հաշվետվությաններ կայացման ժամկետների: Յուրաքանչյուր տարի Դպրոցի տնօրենը կառավարման խորհրդին է ներկայացնում ծրագրի կատարման ամենամյա հաշվետվությունը, որը ներառում է ծրագրի յուրաքանչյուր բաղադրիչի կատարման վերաբերյալ չափելի տեղեկատվություն: Դպրոցի կառավարման խորհուրդը կատարված աշխատանքը գնահատում է՝ արդյունքները արձանագրելով: Բացասական կամ ոչ լիարժեք արդյունքների դեպքում սահմանում է թերությունների վերացման ժամկետ, որի ավարտից հետո արձանագրում է կատարողականի վերջնական գնահատականը: Ծրագրի կատարման ընթացքում, ըստ անհրաժեշտության, կարող են կատարվել փոփոխություններ և լրացումներ:

ԵԶՐԱՓԱԿՈՒՄ: 2023-2028 թվականների դպրոցի զարգացման ծրագրում տեղ գտած բոլոր դրույթներն իրատեսական են, իրագործելի, վերջնարդյունքները՝ չափելի:

25.04.2023թ.